

Porsgrunn kommune

Kultur og idrett

Kultur- Og Likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
23/220-45

Vår ref.
23/23048 - 2

Dato
18.12.2023

Innspill til handlingsplan for deltakelse fra Porsgrunn kommune

Dette høringsvaret er utarbeidet administrativt i en tverrfaglig gruppe fra Porsgrunn kommune, der oppvekst - representert ved SLT-kontakt, familiehelsetjenester, kultur og idrett, fritidskoordinator for flyktninger og inkluderende kultur og fritid har bidratt. Høringsinnspillet er ikke politisk behandlet.

For vår besvarelse legger vi til grunn følgende definisjon av fritidsaktivitet: At aktiviteten skal være en åpen møteplass der alle har mulighet til å delta/melde seg på dersom de er innenfor målgruppen av aktiviteten. Den skal videre være en sosial møteplass med jevnlig aktivitet, enten gjennom året, sesongen eller i form av kurs over tid. Deltakeren skal kunne oppleve tilhørighet og fellesskap. Porsgrunn kommune er også opptatt av at fritidsaktiviteter er mer enn frivilligheten, og har med private, kommunale og frivillige aktivitetstilbydere på laget i samarbeidet.

Vi er også opptatt av at frivilligheten er sammensatt, og det må tilrettelegges for den på ulike nivåer. Feltet inkluderer lagsfrivilligheten, enkeltfrivilligheten, humanitær frivillighet (og delvis betalt frivillighet).

1. Hva er det viktigste din organisasjon/institusjon kan gjøre for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter

Porsgrunn kommune:

- Gi gode **rammevilkår** til fritidsaktivitetstilbyderne og frivilligheten. Det er fritidsaktivitetstilbyderne selv som i stor grad legger premisset for (økt) deltakelse. Mer støtte til drift for den enkelte tilbyder hadde antagelig gitt mindre behov for andre støtteordninger. Det må være enkelt å starte nye tilbud, melde inn i Frivilligregisteret og aktivitetsportaler, finne lokaler og få driftsstøtte/basistilskudd.
- I vårt arbeid i administrasjonen, søker vi å **tilrettelegge** ved å:
 - tilgjengeliggjøre egnede lokaliteter/anlegg,
 - sørge for driftsmidler/basistilskudd og bidra med veiledning til å søke tilskudd
 - tilrettelegge for frivillige/aktivitetsledere/trenere og opprettholde god dialog. Vi vet at fritidsaktiviteten hovedsakelig foregår etter arbeidstid/-skoletid, og ofte er på frivillig basis, av ildsjeler som har spisskompetanse på aktiviteten.

Postadresse

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse

Storgata 153, 3915 Porsgrunn
www.porsgrunn.kommune.no

Telefon: +47 35 54 70 00

Epost: postmottak@porsgrunn.kommune.no

Bankgiro: 71470508005

Org.nr.: 939991034

- Ha gode kommunale **verktøy for inkludering** gjennom aktivitet, herunder:
 - **Kontingentkassa**, der barn og unge får dekket kontingent opp til kr. 3000 i året. Ikke behovsprøvd.
 - **Fritidskoordinator for flyktninger** som veileder direkte inn i aktivitet, kan følge på aktivitet de første gangene, og kan organisere tolk der det er behov for det.
 - **Frivillighetssentraler** som legger til rette for at folk kan melde seg som frivillige, til enkeltoppgaver, eller i en fast sammenheng, ut ifra ønsker, kompetanse og behov.
 - **Utlånsentralen**, støttet av kommunen, som tilbyr utlån av vintersportsutstyr.
 - **Opplevelseskoret** – som via helsesykepleierne i skolen deles ut til barn og unge som av ulike grunner har spesielle behov for hjelp til å oppleve aktivitet og kultur i fellesskap med andre.
 - **Aktivitetsportalen** Porsgrunn, en digital plattform med en oversikt over alle fritidsaktivitetstilbydere i kommunen, både kommunale, private og frivilligbaserte. Her kan man sortere på alder, interessefelt, og geografisk område, samt om det er tilrettelagt for alle og om det finnes aktivitet uten kostnad. Den er tilgjengelig på flere språk. Det er også samlet en oversikt over støtteordninger for å kunne delta til tross for lav inntekt eller andre barrierer som nevnt under. Aktivitetsportalenporsgrunn.no.

- **Samskaping med lag og foreninger** ved å aktivt arbeide for å få til samskaping mellom ulike aktører. Dette med mål om å tilby inkluderende fritidsaktiviteter og møteplasser for unge med utviklingshemming og andre som står i fare for å havne i utenforskap. De ulike aktørene kan være andre tjenesteytere i kommunen, frivillige lag og foreninger, interessegrupper, enkeltfrivillige eller andre med samme fokusområde. Det kan også være å bidra til igangsetting, hjelpe til å koordinere og kartlegge behov for tilrettelegging, veilede og stimulere til videreføring og forankring av aktivitet i laget/klubben.

- Ha **gode kommunale tilbud**, som tjenesten Ung Fritid Porsgrunn, som er gratis og lavterskel og supplerer andre tilbydere ved å gi smakebiter fra og kurs i mange ulike kulturuttrykk på ungdomskubbene og andre kulturarenaer. Det er meget viktig å ha et tilbud til de som ikke finner seg til rette i de mer tradisjonelle aktivitetene, og som legger ungdomsmedvirkning til grunn for innholdet.

- **Et kontinuerlig og tett SLT- samarbeid** som både ivaretar forebygging mot rus og kriminalitet og er et viktig forum for dialog rundt enkeltungdom og diskuterer blant annet hvordan man kan løse (enkelt)ungdommen ut i aktivitet, og på et koordinerende plan samordne ressurser i laget rundt barnet/ungdommen. Forebyggende enhet i politiet, Barnevernet, rektorene, familiehelsetjenesten, NAV, kultur og idrett, samt SLT-koordinator er til stede her.

- **Implementere arbeid mot disse barrierer i vårt planverk og våre mandat:**
 - **Økonomi** - til å betale for kontingent, utstyr, evt. transport og andre avgifter knyttet til aktiviteten, spesielt hvis det er flere barn i en familie. Forventninger til flere aktiviteter pr. barn gir en større økonomisk utfordring.
 - **Fysisk og psykisk helse** hos både barn og foreldre. Samarbeid med forskjellige tjenesteområder rundt disse utfordringene.
 - **Tid/kapasitet/transport** - å rekke fritidsaktivitet midt oppe i alt annet som skal rekkes – hverdagens forventninger, og dialog rundt hvilke krav som stilles til oppfølging fra foreldre, det være seg dugnadsarbeid, transport, oppmøte, vaktordninger ol.
 - **Manglende kunnskap** rundt betydningen av fritidsaktiviteter og fysisk aktivitet. Hvordan finne frem til tilpassede og alternative aktiviteter for de som ikke ønsker/ mestrer å delta på de aktivitetene de kjenner til? Mangel på informasjon om støtteordninger.
 - **Stigmatisering** - Våre tiltak og ordninger søker å være mest mulig universelle, og treffe bredt. Det er viktig prinsipp at økonomiske hjelpetiltak er tillitsbasert.
 - **Mangel på andre ressurser:** For eksempel kapasitet og erfaring hos foreldrene ift. å oppsøke, og følge barnet til en aktivitet. Foreldre som ikke har kjennskap til hva som kreves av barnet og

dugnadstankegangen kan også oppleve at man ekskluderes fra fellesskapet. Mangel på sosiale ressurser som venner og familie kan føre til at man ikke har flere å spille på når det gjelder å kjøre til/hente på trening, følge på kamper o.l.

2. Hva trenger din organisasjon/institusjon for å inkludere enda flere barn og ungdom i kultur-, idrett- og/eller friluftslivsaktiviteter?

- **Fritidsaktivitetstilbyderne er som nevnt over avhengige av gode og forutsigbare vilkår** for drift slik at de kan ivareta sin kjerneaktivitet og tilrettelegge for økt deltakelse. Prosjektøkonomien i kultur/idretts/fritidsfeltet, med bruk av frivillige ressurser for å jakte på midler, er utarmende både for ressursene og organisasjonen. **Økonomisk bistand**, til lag og foreninger for at de kan legge til rette for bred deltakelse, er en forutsetning. Det er en utfordring at kulturfrivilligheten/ulikefritidsaktivitetstilbydere har forskjellige finansieringsordninger og muligheter, både fra stat og lokalt. Øremerkede midler til inkludering fra regjering og fylke er en måte å sikre tjenester på. Det er i dag mange lag/foreninger/aktivitetstilbydere som ordner kontingent, utstyr og deltakelse innenfor egne rammer for enkeltbarn/deltakere med f.eks. utfordrende privatøkonomi, dette uten bruk av offentlige virkemidler, men også ved hjelp av private sponsorer, støtte fra stiftelser ol.
- **Driftskostnadene til lag/foreninger/klubber må senkes** i tillegg til at vi utvikler våre støtteordninger. Det er ikke nok med momsfritak. Aktivitetstilbydere må styrkes for å kunne ruste opp til å ta imot flere. Det må gjøres **enklere å søke tilskudd** for aktivitetstilbyderne, få god oversikt over søknadsmuligheter og motta søknadsveiledning.
- Integreerte **digitale løsninger** som håndterer både innmelding i aktivitet og de tilhørende økonomiske transaksjonene (tilsvarende MinIdrett, men også for kulturaktivitet og andre organisasjoner). Men hvor man også kan «hente» støtte fra fond/kontingentkasse el.l. som delbetaling. Gjøre saksbehandling og betalingsløsning for støtteordninger så **enkel og tidsbesparende** som mulig
- Kommunen er helt avhengige av **ekstern finansiering** fra for eksempel BufDir for å kunne opprettholde eller utvikle kommunale ordninger som Kontingentkassa, Opplevelseskortet, Aktivitetsportalen og ferieaktiviteter for ungdom.
- **Politisk forankring – tydelig lokal inkludering- og frivillighetspolitikk** gjennom gode lokale handlingsplaner og tilrettelegging for tverrfaglig innsats.
- Kommunen må sikre egnede kanaler for i stor nok grad kunne **synliggjøre de aktiviteter og tilhørende støtteordningene** som finnes.
- **Egnede og universelt utformede lokaler** til ulike typer aktivitet, både når det gjelder utforming, innhold og størrelse.
- **Videreutvikling av ordning for utlån av utstyr** slik at man kan prøve ut/delta på ulike fritidsaktiviteter.
- Ressurser til å supplere med sosial/**inkluderingskompetanse** til fritidsaktivitetstilbyderne.
- **Felles innsats rundt å skape engasjement** i barnet/ungdommens lokalmiljø (lokale aktivitetstilbydere, næringslivet, FAU ol.)

3. Hvem trenger dere å samarbeide med for å inkludere enda flere barn og ungdom innen kultur-, idrett- og eller friluftslivsaktiviteter? Og hva skal til for at dere finner sammen?

- **Tverrfaglig samarbeid og helhetlige tiltak** – flere må “eie” aktivitetene og tiltakene. Det er en forutsetning at kommunen har et tett og aktivt samarbeid innad i kommunen, på tvers av virksomheter, avdelingene og aktivitetstilbyderne. Både helse og velferd, oppvekst, kultur og idrett, idrettslagene/idrettsrådet, ungdomsrådet, musikkrådet, alle aktivitetstilbydere, (både kommunale, private og frivillige tilbydere) og frivilligheten må stå sammen i arbeidet for inkludering og mestring via aktivitet.
- **Forankring** av satsningen hos sentrale myndigheter og tydelige retningslinjer for ivaretagelse av feltet på lokalt nivå. Retningslinjer for hvordan implementere fritidserklæringen i planverket, og ordninger som digitale oversikter, kontingentkasser, støttekontaktordninger ol. er samlende for arbeidet og vil kunne bidra til å utvikle forpliktende arenaer der samarbeidspartene finner sammen.
- Via (digitale) **oversikter over fritidsaktivitetstilbydere**, som Aktivitetsportalen Porsgrunn, er det duket for et nærere og mer praktisk samarbeid mellom kommunen og aktivitetstilbyderne, og aktivitetstilbyderne seg imellom.
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er en viktig støttespiller i arbeidet med inkludering.
- Nabokommunene våre og fylket. Systematisk arbeid i nettverk på tvers av kommunene skaper gode synergier for utvikling av tiltak og ordninger på tvers i Grenland og inspirerer til å videreutvikle allerede eksisterende ordninger.

Etter å ha arbeidet med disse spørsmålene utkrystalliserer det seg også noen spørsmål til utarbeidelse av handlingsplanen, som også kan sees på som innspill til arbeidet:

- Hvordan **definerer man fritidsaktiviteter** i denne sammenheng? Jevnlig/ukentlig deltakelse i aktivitet? Enkeltopplevelser? åpne møteplasser? Ser det ut til at fremtiden går fra gjennomorganisert aktivitet til mer løselige tilknytninger?
- **Målgruppe for planen** - skal handlingsplanen for inkludering i fritidsaktiviteter kun gjelde barn og unge, eller alle aldre?
- **Frivillighetsregisteret er en utfordring** ift. å ha oversikt over frivillige lag/foreninger som tilbyr aktiviteter, og kunne sikre god kommunikasjon og samarbeid med aktivitetstilbyderne. Hvordan sikre registeret som en god og oppdatert kilde?
- **Hvordan kunne måle at flere deltar i aktivitet?** Det er i dag hovedsakelig idretten som har et gjennomgående system for å registrere og rapportere medlemstall. Tilsvarende system burde vært implementert også for øvrige aktiviteter.

Porsgrunn kommune takker for muligheten til å komme med innspill til utarbeidelse av handlingsplanen, og ønsker lykke til videre med arbeidet.

Med hilsen
Mariann Eriksen
virk.leder kult.idr.fritid